

1. Distribuce, kontext

Hláska [ŋ] má v češtině vázanou distribuci.

(i) Ilustrujte její výskyt na konkrétních příkladech.

Ha[ŋ]ka, Ko[ŋ]go, sy[ŋ]chronizovat

(ii) Zobecněte, v jakém kontextu se v těchto slovech vyskytuje.

[ŋ] / _ [k g x]

(iii) Vyjádřete vztah mezi hláskou [ŋ] a jejím okolím pomocí rysů.

[velární] / _ [velární] nebo [zadní] / _ [zadní] nebo U / _ U

2. Alternace, hloubková vs. povrchová struktura, fonologická pravidla

Kořeny ve trojicích slov *panda – pandí – pandě*, *krůta – krůtí – krůtě* a *kuna – kuní – kuně* obsahují hláskové alternace.

(i) Zapište tyto alternace pomocí IPA.

[d]~[ɟ], [t]~[c], [n]~[ɲ]

(ii) Formulujte fonologické pravidlo (ve formátu $A \rightarrow B / \text{kontext}$), které tyto alternace unifikuje. Postupujte následovně:

1. určete vždy základní alternantu, která je součástí hloubkové (tj. lexikální) struktury kořene, a alternantu od ní odvozenou

/d/~[ɟ], /t/~[c], /n/~[ɲ] (/základní/, [odvozená])

2. oba typy alternant unifikujte pomocí fonologických rysů

/d t n/ = [alveolární], [ɟ c ɲ] = [palatální]

3. pomocí rysů vyjádřete vztah mezi odvozenými alternantami a kontextem, v němž se v uvedených příkladech vyskytují

/d t n/ \rightarrow [ɟ c ɲ] / _ e,i = [alveolární] \rightarrow [palatální] / _ [palatální]

(iii) Napište název fonologického procesu, který toto pravidlo vyjadřuje.

palatalizace (tj. podtyp asimilace)

3. Slabičná struktura (teorie Onset-Rhyme)

Analyzujte slabičnou strukturu fráze *lnářský průmysl*. Postupujte následovně:

(i) transkribujte pomocí IPA

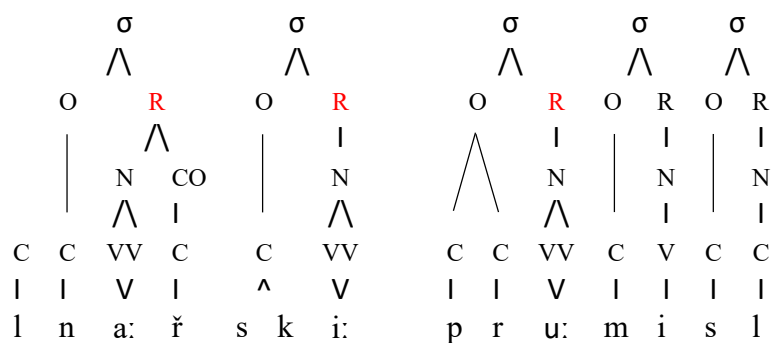
[lna:ɾski: pru:misl] nebo **[lna:ɾski: pru:misl]**

(ii) zobrazte jejich vztah ke skeletonu pomocí asociačních linek

(iii) aplikujte principy sylabifikace a přiřaďte pozice skeletonu ke slabikám

(iv) rozdělte slabiky podle váhy (lehké vs. **těžké**)

1. Varianta pro *lnář.ský*, kde sufix *sk* = afrikáta

nebo

2. Varianta pro *lnářs.ký*, kde *s* = součást komplexní kódy

